

Først vil jeg starte med å si at jeg er glad for at det endelig ligger konkret forslag til forskrift om bemanning i barnehagen. Det vil gagne veldig mange barn og voksne i hverdagen. Det burde vært på plass for lenge siden, men det er bra at det er på vei nå. Jeg gikk gjennom en uke nå i vår, for å se hvor mange timer vi i gjennomsnittlig var 3 personer på avdeling. Dette tallet er skremmende, det var 3 timer den aktuelle uken. Og det var med et høyere antall barn enn det forholdstallet som foreslås nå. Så det er virkelig på tide at dette kommer.

Når det er sagt synes jeg forskriften som er på høring er lite ambisiøs for kvalitet i barnehagen. Departementet ligger opp til 6 barn over 3 år pr voksen, og 3 barn under 3 år pr voksen. Som det står i forskriften legges det ikke opp til hensyn til åpningstid. Forslaget sier heller ikke noe krav til bemanning ved sykdom og pedagogens plantid.

I en barnehageverden hvor åpningstiden gjerne er fra 7-17, burde dette vært naturlig å ta hensyn til. Barnehagen må fordele sitt personalet ut over hele dagen, og da vil ikke krav til bemanning være oppfylt om morgenen og om ettermiddag. Det er mulig å argumentere om at det i disse tidsrommene er færre barn, men spesielt om ettermiddagen kan det være mange barn som ikke er hentet når tidligvakt er ferdig på jobb. Det er mange barn som har dager i barnehagen som langt overstiger 7,5, og en del er også over 9 timer flere dager i uken. Det er helt klart at dette er alt for lenge for så små barn, og det burde bli ulovlig at barn under 6 år har lengre dag i barnehagen enn 9 timer.

Slik lovverket er i dag er det kun krav til «tilstrekkelig bemanning». Det innebærer at ved sykdom tas det normalt sett ikke inn vikar før etter 16 dager, så lenge det ikke vurderes at denne diffuse formuleringen brytes. Nå legger departementet opp til krav om bemanning uten å ta hensyn til at barnehagen er en av arenaene som har mest sykdom, og som i tillegg er mest sårbar for sykdom blant personalet. Hvis man arbeider på kontor kan man alltid skrive mailen neste dag, men trøsten et barn trenger hvis han slår seg, kan ikke utsettes til neste dag.

Dette betyr altså at man kan risikere at barnehagene ikke lever opp til kravene i 2 uker, i tillegg til alle enkeltdagene hvor det er voksne som er syke. Et annet viktig element er at barnehagelærerne har 4 timer planleggingstid pr uke. Dette er i tillegg alt for lite for at vi rekker over alt som skal planlegges og vurderes av møter, aktiviteter, tilrettelegging for enkeltbarn, rapporter, planer ++. Slik situasjonen er nå er det veldig mange barnehagelærere som bruker tid av fritiden sin fordi de ikke har samvittighet til å gå fra avdeling for å arbeide, fordi det er for få voksne igjen på avdelingen.

I tillegg skjerpes kravene til pedagogisk bemanning fra 33% til 43%, og det er veldig bra. Kvalitet handler om tilstedeværelse (fysisk og psykisk) og kompetanse. Det vil mest sannsynlig bety 2 pedagoger på noen avdelinger, med den følgen at det blir 8 timers plantid pr uke. Det er supert i form av at da har barnehagelærerne tilstrekkelig tid til alt som skal planlegges. Det må derimot kompenseres for med bemanning på avdelingene. 8 timer er en hel dag hvor barna mister en person på avdelingen.

Et av de viktigste punktene med tanke på tilstrekkelig bemanning, er å kunne gi tilstrekkelig støtte, omsorg og trygghet til hvert enkelt barn. Flere hender og fang vil uten tvil gjøre det bedre for barna i barnehagen. Mary Ainsworth viser i sin empiriske tilknytningsforskning at trygg tilknytning og trygghet fremmes av tre forhold. Ikke overaktiv stimulering, sensitivitet og imøtekommenhet hos omsorgsgiver, og tilgjengelighet hos omsorgsgiver. Trygghet og tilknytning er viktig for glede og trivsel til alle barn, men er også avgjørende ift generell utvikling hos barnet. Dette viser en rekke forfattere av småbarnspedagogikk til, og er også noe jeg ser i praksis i mitt virke som barnehagelærer. Jeg ser stadig utfordringer hos barn som bunner i tilknytningsvansker. Trolig hadde disse barna hatt en tryggere og enklere hverdag dersom de hadde fått den støtten og hjelpen de trengte i tidligere alder, og da er det avgjørende at bemanningen er bedre. Utfordringer knyttet til bemanning gjelder også med tanke på barn med særskilte behov. Dette burde vært en prioritet, for

dersom disse barna hadde fått bedre hjelp og tettere oppfølging, kunne samfunnet trolig vært spart for midler når disse utfordringene kommer til uttrykk i skolealder, og videre i voksenlivet.

Det er også svært interessant å se på antall relasjoner som eksisterer i en barnegruppe på 12 barn kontra 9 barn. I en barnegruppe på 9 barn er det 36 relasjoner, mens det er 66 i en gruppe på 12, altså nesten en dobling. Dermed er det stor forskjell å ha «kun» 3 ekstra barn i hver gruppe. Jeg mener det burde også bli satt en grense for maks størrelse på en barnegruppe. En barnegruppe på 9 barn og 3 voksne er vesentlig bedre enn grupper på 12 og 4 voksne eller 15 og 5 voksne, for de yngste barna. Dette er også et moment å tenke på med tanke på foreslått pedagogisk bemanning. Jeg frykter at dette vil føre til for store barnegrupper, med feks 28 barn, 2 pedagoger, og 4,66 i total bemanning. Jeg mener det ville vært bedre å si 1 pedagog pr 12 barn over 3 år, og 1 pedagog pr 6 barn under 3 år. Da kunne man hatt grupper på 24 barn på storbarnsavdeling og 12 barn på småbarnsavdeling, og sagt at dette var maks størrelse på barnegruppene. Dette antallet ville også lettere gått opp i 9 og 18 barn, som jeg ser på som det ideelle antallet.

Departementet er etter min mening nødt til å endre dagens finansieringsordning. Å legge ansvar for fordeling av midler til kommunene er etter mitt syn naivt. Om departementet ønsker kvalitet for alle barn i hele Norge, er de nødt til å sikre at barn får like godt tilbud. Slik situasjonen er nå er det veldig store forskjeller på hvor store tilskudd de ulike kommunene gir. Skal et barn lide av at han bor i en fattig kommune? Departementet burde se dette i sammenheng med å bekjempe fattigdom og sosiale ujevnheter. Tilskuddene må være forutsigbare og rettferdige for samtlige barn og barnehager. Samtidig må private barnehager sikres en ordning som gjør at de får tilskudd samtidig som kommunale barnehager, og slippe å bruke tid og energi på å beregne når tilskudd kommer.

Jeg synes det er veldig bra at det blir presisert at barn skal regnes som over 3 år fra august det året de fyller 3 år. Her tror jeg det har vært praktisert mye forskjellig rundt i landet. Det innebærer at barnehageeier ikke kan spekulere i å overflytte «store» 2 åringer fra januar av for å frigi plass til flere på småbarnsavdeling. På denne måten vil barna fremdeles bli regnet som 2 enheter til nytt barnehageår.

Det er snart valg, og jeg vil vise frem hva Rødt sier om kvalitet i barnehagesektoren. Dette synes jeg virker veldig bra tenkt av Rødt.

- «Forskrift om norm for pedagogisk bemanning må endres til at det skal være en pedagogisk leder per 10–12 barn når barna er over tre år, og en pedagogisk leder per 4–6 barn når barna er under 3 år.»
- «Det må innføres en nasjonal bemanningsnorm med maksimalt to barn under ett år-, tre små- eller fem store barn per ansatt.»
- «Bemanningsnormen skal også gjelde ved fravær blant det faste personalet. Det innebærer et lovpålegg om å skaffe vikar ved behov. En bemanningsnorm må knyttes opp til en daglig åpningstid på 9 timer. Barnehager som har åpent lenger enn 9 timer skal ha ytterligere bemanning, som tilsvarende det normen gir innenfor 9 timers åpningstid.»

Avslutningsvis vil jeg si at departementet bruker ordet norm i forskriften. Jeg vil sterkt anbefale å ikke bruke begrepet norm, men at det heter minimumskrav til bemanning i barnehagen.

Fredrik Eide
Barnehagelærer